№ 141. ივლისის 1, ქვირა. 1866—884 ივლისის 1, ქვირა. № 141.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ოთხშათის გარდა.

«დროების» რედაქცია—სიმონისოფლის ქუჩაზე, ნაზარიანის სახლში, 1-ლი ყალასაკენ გამავალის უკან.

ფასი: წელიან 9 მ., 11 თვიან 8 მ. 50 ბ.; 10 თვიან—8 მ.; 9 თვიან—7 მ 50 ბ.; 8 თვიან—7 მ.; 7 თვიან—6 მ.; 6 თვიან—5 მ.; 5 თვიან—4 მ. 50 ბ.; 4 თვიან—4 მ.; 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ.; 1 თ.—1 მ.

ფასი განცხადებისა: სტრიქონზე რვა ბაბ; განცხადება შეიძლება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ.

თუ საჭიროება მოიხოვოს, რედაქცია განსწორებს და შეამოკლებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს დროებრივად წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს ავტორს.

ტ-ლ ნომერი «დროებისა» ღირს 5 კაპეიკი.

მიიღება ხელის-მოწერა გაზეთ

„დროებაზე"

ნახევარის წლით

ივლისის 1-დან წლის დამლევამდე

ფასი ხუთი მანათი

სოფლის მასწავლებელთათვის

ოთხი მანათი.

„ზეციდელ შეეცალრის რეტორატორაში, თავად მუხრანსკის სახლში, ბოლოდერის პროსპექტზე ისყიდება იფიდ

ყინული

ფუთობით და ერთეულადაც შაურ ნაკლებ ხეკის ფასზედ და იფფადაც. მეტ დეტლს შეეუნაა ინითხოს დიდ ზურგზოეის მაღაზიაში. (3—1)

სწავლის საკმისადმი.

თბილისი, ივლისის 1-ს.

ადგა ანარეულები; გავედ ეგზამენების დროც. ბოსაკ თანამედროვეს სკოლაში უყმენელია, იმის უსათოდ ეკიადნენ—რა არის ეს დროე მოსწავლეთათვის: ზოგი მათგანნი ალტაკაეულ სიხარულით ეგებენ ეგზამენებს, ზოგი გულითადი მეუხარებით. რასაკვირველია, ისეც ცხადი, თუ რა თვალ-ტანო? — მეგზაურებით გამაჩერებდა ეი.

— მტკვა, პრიანა, რა ექნა?

— მიხვიდოდი ახალ ექიმ-ქალთან! რა კარგი ქალია, ავეთრი, ალეკსიანრი, ყველს კარგად ეკეკვეს, და ბეგრს შეშეეკობას აძლევეს, როოდენი ავადმყოფი ქალი და კაცი მიდის იმასთან! ბოტანეტება ხოლმე იმის დერეფანი—ორშეკეა ხოლმე, ორმოეკ. ბოოს ეთქვეთ მაგის სახელი. ეი მეკ მეშეეკლი, ნეტარმა ადლეგრძელოს! რი რიგად მტკოოდა ხელი, პრეკეკრის დაწეკა არ შეშეეძლო, ეი ეხლა კი, ეშადოდა ნეტრისა, ეკლესიაშიაც მიეფარ, ეფლოცულიმ.

მე გულში მეკანებოდა ამ ეკარ ტანარაჩეკ, ეოცოდ, რომ იმავე ეტორიას განიეორებენ ყოველ ახალ ექიმის მოსვლაზედ.

ეძასობაში, შარაპოვის საავადმყოფოში თან-და-თან ეურო მეტი ხალხი მოდიოდოდა. ზღესსუოეულ დღეეშ ბეკანსაკეთრებით ჩვენი ინამეკეს ტრის, საავადმყოფოს წინ-იმოდენი ეფასკები მოგროვდებოდა ხოლმე, ოდ ბოლო ჩემის სახლის კარზე იყო ეოოდე და არა ერთხეკ მესმოდა თავეთ ბოეოსკეთან დაბრაკვეულ ბლეეეს სკკა.

ზედნაწილ მოგეხდება ეიგის ლეოდ, ბძახალო! — ეეუბენდა ერთი ლეეუე გადმოყეედეუბენი ბლეეი მეორეკარმაცულად, კისრის ქეკეთ: — დიეეამოდენ ხალხი მოგრჩოვალ, — ეუეეეეი ჯარი სეკრეგდ.

ეაა ორა, ბანა ბლეე მოგეიეკ ჩენენანთნ ხალხსა; ყველ მაგეს ეეკანეეა, ეროს ის უნდა გაადგეეონოს, მეორეს მეორე და ინ ყველა სათითაოდ ცდილობს დაამყოფოდოლოს, ნაადგონოს, რომ ჩენენანთნა ბლეემბა ეაკეკმა ყველი ისე შეეასეოოოლოთ, როგორეკ სეკრეოოა.

— ძარი ქალეკეა,— შეენშნა მეორე ბლეემბა, ბლეოდან მარილ-მოყოლილი და მდიანანდ სამხრეთის ქამმთ განაგრძოდა: ჩენენ მეგისთანანა არა ბეროოს არა ბეკეოოა; ავეთარ, ეეეთარ, მოწყალე, ყველს დაუყვეეეეს, მიუხლეეოსებს, ისე მოეიხარ იმსთან, როგორეკ ალალ ბედალსთან; არას ბეროოს არ გაგიგეენ-ბდა, ჩენენ ხომ, ნამდე

ვი დავანებთთ და ესთქვათ ორიოდე სიტყვა ისევ სამოქალაქო სასწავლებელზედ.

ამ სასწავლებლის პროგრამაზედ და მის მნიშვნელობაზედ, იმიერ მაქვს „დროების“ მკითხველებს მერე მოველაპარაკებინ; ამ ჟამად მხოლოდ ამას ვიტყვი, რომ მეორე საქალაქო სასწავლებლის გახსნა Oბილისში ობილისის მცხოვრებლებისათვის არ არის უმნიშვნელო საქმეარი, თუ მეიოდენ მხეველლობაზე, რომ ამ სასწავლებელში ურო. შეუსლელი მშობლების შვილები შედიან ყველასთვის ცნობილ მიზეზის გამო (შედარებით მცირედია ეს სწავლის ფასი). არ არის უმნიშვნელო აგრეთვე იმიტომ, რომ წელს არამც თუ ყველა დაბალ და საშუალო სასწავლებლებში გასაოცარი ტოტა ეკავნიფია, არამედ პირველ საქალაქო სასწავლებელშიაც კი წელს ალარ ალმოჩნდა ჩვეულებრივი ეკავსნიფის რიცხვი. საქალაქო სასწავლებელის ექვსის განყოფილებისაგან შესდგება; წინად ყველა ექვსს განყოფილებაში იყო ხოლმე ადგილები და მრავალი შეგირდებიკ შედიოდენ, წელს კი ექვსი განყოფილებიდან მარტო პირველშიღა თავისუფალი ადგილები ბევრებისთვის. წარმოიდგინეთ, რამდენი ემაწვილი დარჩება წელს სასწავლებელში შეუსელელი?!

ეისაც წელს გაგზავნისათვის თვალ-ყური უდევნეთა, უსათუოდ შენიშნავდა კიდევ ერთს სამწუხარო მოვლენას.

რაში მდგომარეობს ეს სამწუხარო მოვლენა?

ისე დღე არ გავიდოდა, რომ ომელოსმე გაზეთში არ ამოგეკითხა: ამა და ამ გიმნაზიიდამ გამორიცხა ამდენი შეგირდი სწავლის ეუფლ შეუტანლობის გამო, ინსტიტუტიდამ გამოარიცხა იმავე მიზეზით ამდენ და ამდენი, კიდევ სხვა სასწავლებლიდამ — ამდენი და სხვ. ეს ამდენი [illegible] და სამი კი არ გეგონოთ, — თქვენ ეგულისხმეთ თხუთმეტი და ოცი, ოცდაათიც მართლაც თხუთმეტიანი და ოციანი ითხოვდენ ხოლმე!

მე ამ გარემოებას ერთის მხრით სამწუხარო მოვლენად ვსთვლი მეორეს მხრით სასიამოვნოდ. ოო. რადა ესთვალი სამწუხაროდ, ამას, ეოვნებ, განმარტება არ ეკერეგება; სასიამოვნოდ ესთვალი კიდევ იმიტომ, რომ ეს გარემოება ჰმოწმობს ჩვენი ღირეურის ცხოვრების ერთს კარგ ხარეს. ზემო მოყვანილი მიზეზის გამა სკოლიდამ გამორიცხეა შეგირდებნი დღეს შემდეგ უფრო იმატებს (თუ ეიმალი რამ არ დაედო, რასაკვირველია), მაგრამ მით მანც კარ უნდა ეკრეკეთ-ფდეთ და არ მოგიწეეთო. ეინად სასწავლებელში შეკვანდათ ყაწვილები მხოლოდ შემდეგულ მოპოვლს; ამათ სრულიად არ უკირებდათ სწავლის ფასის წლიური გარდახადი, რომელიც არ აღემატებოდა 20-30 მანათს. ჩვენს ღრეო სასწავლებელში შედიან ყველნი: მდიდარიც, ღარიბიც, ეკეთილ-შობილიც, გლეხიც; შედიან ხანგადაღდ ისეთი კაკაბ შვილეკ, [illegible] ეკეთილ-ეკეთილ ეკეთილ-ეკეთილ 15-16 მანათის წლიურად გარდახდ

ჩემი ეკრაობა იმ დროიდან შეიტყო: მე ალარ ვეეიოდებოდი ლარინისს და მზადაც ვიყავ გამეკონ სადმე. შემთხვევაც მალე მომეცა თავის თავად.

ჩვენს ახლო, რაკ ეკერ-სზედ, პერხუმოვის სოფელში, იდგა ჩემი ძმის შვილი, გლეხი Oადეოს; მე კარგადა ვიცოდ ამ ბიჭის ეკეთილ-ეკეთილ ეკეთილ-ეკეთილ ეკეთილ-ეკეთილ

ორ პერიოდად გაწყოფუება ანგარიშის სიტყვით: პირველი პერიოდი, როცა მას 4000 მან. ფული ჰქონია და ამ ფულით უმოქმედნია კოდეკა; უკიდნია სათეატრო ტანსაცმისა, შეუქმნია რეპერტუარი, უწერინებია როლები, შესწავლია დრამატიული დასის არტისტებს და გასძღოლია სხვა-და-სხვა ამ გვარსავე საკერპობას და მეორე პერიოდი, რომელიც პირველზე ხანგრძლივი ყოფილა (და რომლის განმავლობაში საზოგადოების დანდობა ანუ ხაზინადრის ქისაში შმოლოდ ორი ბაბანი ყოფილა. ეს პერიოდი იმითია «შესანიშნავია», რომ საზოგადოებას არა გუკეთებია-ოარ.

ამ გვარი ყოფა სათეატრო «საზოგადოებისა» საქმეებისა კაცს სიცილის მოჰგვრის, რომ ფრიად და ფრიად საამუსაროო არ იყოს. მაგრამ, საუბედუროდ, ზუსხლითაც ბევრი გვიწუხნია და ბევრსა ეწუხებარო, მაგრამ ამით ეი საქმეს ვერა ეშველეთ-ოარ.

რა გაგაა დაგადგეთ ახლა? ქართველ ამაზე ვერა მოიფიქრა-რა და ან კი რას მოიფიქრებდა. ამბრიკე ერთხელ არის აღმოჩენილი და ხელ-მეორეჯ ხომ ეღარ აღმოაჩენდა. საქმეა—როგორც საზოგადო კრების აზრით, ისე ჩვენის აზრითაც—ძველებურად უნდა იწარმო

ბიათ და მოუნდომიათ რუს გაგანიერება. Ესენელელებს არ უყვიათ, რადგან რუ ბეერგან ზეგ ეეროსებში მიდის. მეღუერეისელები შეურილან, თავს-დასხმიან Ესენელის ეეროსებს და მოუნდომნიათ ძალით შესრულება თავიანთი წადილისა, მაგრამ ეერას გახმდარან, თუმცა მოხელეთათვისაც წინააღმდეგობა გაუწეეიათ. ამბობენ, თითონ შეღერეელები ეერ გაბედამდენ ასე მოქცეულა, თუ ორი „შინაური ადეიკატი“—ერთი ჩოხიანი და მეორე სერთუკიანი არა ჰყოფილიო მრჩეველებად, წამქეზებლად, და როცა გაუჭირდებათ, გამრეულლდაცაო.

რამდენიმე კაცი თურმე დაჭერილია ამ უსიამოვნო შემოხვევისა გამო.

— ახალს მმართველობას ლრამატიული სახოგადოებისას ის ლამაზეე ჭმონია სხდომა და თაეის შორის ამოურჩეენი თაეს-მჯდომარედ თ. რ. ერისთავი, მის ამხანაგად—მ. ბაბაშეილისა და მდივნად—ბ. ოსიფლიანი. პირველ ნაბიჯს არა უშავს-რა, ენახოთ შემდეგი რას გვიჩვენებს. Ენახოთ ენკენისთეეში როგორი სათეატრო დასი გეეყოლება და ქართული თეატრი იშარმავებს თუ არა.

ს ხ ლ ე ბ ი

(„ჩრდილოეთის საგაზეთოსა“)

ივნისის 28-ს

პეტერბურგი. წუხანდელმა საგანგებო კრებამ შეტერბურგის საბჭოსამ დაადგინა: შემდგინარს 15 ხმოსანთაგან მოსამზადებელი კომისია ქალაქის საკრედიტო საზოგადოების საქმეთა შესახებ მოსაზრებათა და მოხსენების შესადგენლად.

გაზეთების ცნობებით პროექტი სდგება იმის შესახებ, რომ ჩრდილოეთის ზღვაში ისევ დაადარსონ საამბავო ტოტი, გაიეუოფინონ არხანგელსკი, როგორც საამბავო ნავთ-სადგური (პორტი), და განაახლონ არხანგელსკში ვერ-ტები საამბავო და სავაჭრო გემების გასაკეთებლად; მაგრამ, თუ ეს პროექტი შესრულდა, მაშინ, ფინანსიური მოსაზრებებისა გამო, ჩინეთის ჭლოტილია უნდა გაუქმდეს.

ოდესა. ოსმალეთმა დაადგინა ხეთ-ჯდიერი კარანტინი ოდესელებან და ტაგანროგელებან მიმავალი გემებისთვის. კარანტინის დაწესება იმ გარემოებას გამოუწვევია, რომ რუსეთის საზოგადოება ცეცხლის გემზე „ნახიმოვზე“ ავად გამხდარა ერთი ფეხაკი, რომელიც იერუსალიმიდგან მოდიოდა თურმე, ეს ფეხაკი, ეტუობოდა, მარტო მეცალის ტი-ვილით იყო ავად, და მოვიდა თუ არა „ნახიმოვი“, ავადმყოფი მაშინათვე აპეურს საკარანტინოდ საავადმყოფოში დაიწვინეს. „ნახიმოვი“ ობსერვაციაშია.

ნოვოროსიისკი. მიესის მაზრაში გენერალი მარტინოვის მაგელში მრავალმა ჩხარავებმა გაიკეთეს ბუდეები მინდორში დაგროვილ ქვებში და ძლიერ ხოცავენ ბუზანკალს.

ჰამბურგი. გუეს-ჰაფენში დაწესდა კარანტინი ხმელთა-შუა ზღვიდამ მომავალი გემებისთვის.

პარიზი. დღეს დილამდინ ხოლერისაგან მოკვდა: ტულონში 15 და მარსელში 34 კაცი.

სოფია. ომისგამო, რომ კოალერატორებმა და რადიკალებმა სახალხო კრების პრეზიდენტად გარიგეელოვი ამოირჩიეს, პასუხი ვის სამინისტროს სამსახურიდან დათხოვნის ქადალდი შეეტანა და კარიგეელოვს მიეწერა ახალი სამინისტროს შედგენა.

ივნისის 29-ს.

პეტერბურგი. გუშინ გრაფი ტოტლებენის გვამი ვილნაში მოიტანეს; გუბოს წინ მოეცდოდენ დეპუტაციები და 40 გვირგვინი მიჭედნდენ; ტაბა. ფოსტეეეე ლეიტენანტეეეს ეკლესიაში, ვიდრემდის წასასვენებ-დენ განსვენებულის მამელში.

„ეერნალი დე სანპეტერბერ“ არ ფლვეს ვეერი „პოლიტიკური—კორესპონდენციის“ ცნობას, გეთოიმეკ რუსეთს უნდოდეს ყოველთა სლამეთთა კათოლიკოსად ამორჩეულმა ყოველად-უსამღვდელოეესმა ნერსესმა თავი დაანებოს ამ თანამდებობასს; წინასადმდეგ ამისა, რუსეთის ელჩმა კონსტანტინოპოლეში გულ-მოდგინედ სთხოვა ნერსესეს, რათა მიიღოს კათოლიკოსის ხარისხი; რაც შეეხება იმას, რომ ოსმალეთის სლეზეს სერთ მეცხალეთ კათოლიკოსის ამორჩე